
Eigendomscriminaliteit door Oost-Europese daders: mobiliteit voor en tijdens de feiten

Stijn Van Daele
NVK, 08/10/2010

Overzicht

- Awareness space
- Onderzoeksvraag
- Methodologie
- Resultaten
- Conclusies

Awareness space

- De meeste daders plegen feiten in de buurt waar zij wonen
  - Kosten-baten: reizen brengt tijd, maar ook kosten met zich mee (vb. benzine) → rationele keuze
- Maar ook: ze kennen de buurt
  - Ze weten waar de geschikte doelwitten zijn
  - Ze kennen ontsnappingsroutes
- Deze ruimte werd door Brantingham & Brantingham (1981) awareness space genoemd

Onderzoeksvraag

- De invloed van de awareness space is onderzocht voor de meest voorkomende pleegpatronen (waarbij daders in hun woonbuurt opereren)
- Geldt deze invloed ook voor daders die verder reizen?
  - Hebben deze daders een grotere awareness space?
  - Of opereren zij buiten hun awareness space?

Methodologie

- 21 daderinterviews met Roemeense dieven in een Belgische gevangenis
  - Roemeense onderdanen maken, samen met ex-Joegoslavische en Albanese daders, de grootste groep 'rondtrekkende daders' uit
  - Typisch voor Roemenen: woninginbraken
- Deze daders vertonen 2 soorten mobiliteit
  - Voor de feiten (tussen Oost- en West-Europa)
    - Zie artikel TvC
  - Tijdens de feiten

Resultaten

- Internationale mobiliteit en verblijfplaats
  - De meeste daders hebben reeds in verschillende landen verbleven
    - Hetzij voor korte periode (om feiten te plegen), hetzij langer (om er te wonen)
  - Verschillende types verblijfplaatsen: appartementen (zelf gehuurd of samen met anderen), bij kennissen, leegstaande gebouwen, stations
    - Daders die naar West-Europa komen met criminele bedoelingen hebben doorgaans heel weinig comfort

Resultaten (2)

- Feiten
  - Woninginbraken, autodiefstal, winkeldiefstal
- Doelwitten
  - Huizen die eenvoudig toegankelijk zijn: afgelegen, geen alarm, geen aanwezige bewoners
  - CRAVED (Clarke, 1998): juwelen, geld, kleine electronica
- Grotere mobiliteit kan niet verklaard worden door grotere professionaliteit
  - Opm: niet alle rondtrekkende daders zijn 'gewone' dieven

Resultaten (3)

- Criminele trips: dichtbij en veraf
  - Vaak 30-50km van de verblijfplaats
- Soms zijn er redenen om ver te reizen (1)
  - Zij ontmoeten vrienden uit het thuisland of zijn er op zoek naar werk
  - In die gevallen is er sprake van niet-criminele activiteiten, maar geen 'routine' (daders komen er voor de eerste keer)
- Soms reizen ze naar buurten waar ze voordien ook al feiten hebben gepleegd (2)
  - ze kennen de buurt, maar enkel door criminaliteit

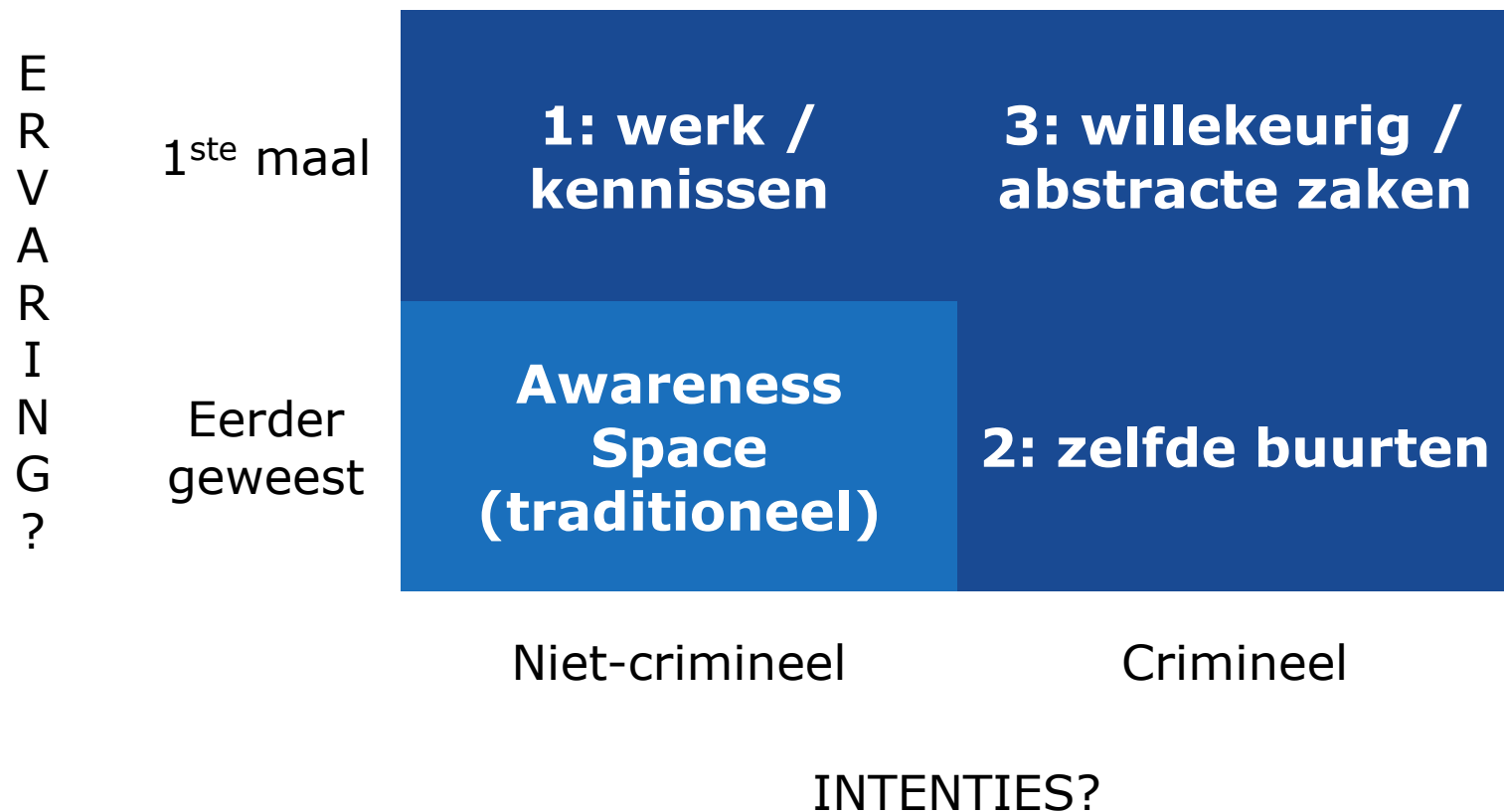

Resultaten (4)

- Vaak reizen ze zonder dat ze ergens geweest zijn (3)
  - Ze baseren zich op abstracte elementen
    - Vb. 'rijke buurten', 'platteland is rustiger om te werken'
  - Of willekeurig: ze rijden rond tot ze geschikte doelwitten tegenkomen

Overzicht

Conclusie

- De bevraagde daders hebben geen grotere awareness space
  - Integendeel, zij hebben slechts een heel beperkte of geen awareness space
  - Ze plegen feiten buiten hun awareness space
- Awareness space geeft aan daders een kader waarbinnen zij hun doelwitten selecteren
- Het ontbreken van dergelijk kader zorgt dat zij andere methoden hanteren
  - Abstracte informatie, willekeur, ad hoc beslissing

Conclusie (2)

- Studie naar criminaliteit bij etnische groepen kan interessante informatie verschaffen vb. over criminaliteit en migratie
- Maar kan ook nieuwe inzichten verschaffen in bepaalde theoretische concepten
  - Hier: doelwitkeuze van daders met minder ontwikkelde awareness space
- Op die manier kunnen dergelijke onderzoeken bijdragen tot bredere criminologische theorievorming